

Македонски информативен центар за животна
средина

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА НА СЕКТОРОТ ЗА
2016 ГОДИНА

Скопје, 10.01.2017

СЕКТОР – МАКЕДОНСКИ ИНФОРМАТИВЕН ЦЕНТАР ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Македонскиот информативен центар за животна средина – МИЦЖС е сектор во рамките на Министерството за животна средина и просторно планирање.

Информациите за животната средина се почетна точка за секоја активност во сферата на животната средина (на пр. информации за степенот на загадувањето, за изворите на финансии насочени кон заштита на животната средина или за активностите на организациите кои се активни на полето на заштита на животната средина. За таа цел за да добро се управува со процесот на прибирање, обработка, доставување и распространување на информациите за животната средина, МЖСПП го основа Македонскиот информативен центар за животна средина-МИЦЖС во април 1998 г.

Согласно законската регулатива центарот ги собира сите информации за состојбата со животната средина, од самомониторингот на разни институции и други извори како и од сопствениот мониторинг, и ги прави достапни на јавноста преку својот електронски информативен систем (преку WEB страната на МЖСПП), како и преку соодветни информативни материјали: брошури, извештаи и слично. МИЦЖС на тој начин обезбедува централна архива на податоци за сите медиуми во животната средина, а кои можат да ги користат сите заинтересирани кои работат на проблематиката за заштита на животната средина во Република Македонија.

Основна функција на МИЦЖС е да обезбедува релевантни и правилно обработени (систематизирани и стандардизирани), сеопфатни, прецизни, транспарентни и јавно достапни информации за состојбата, квалитетот и трендовите во сите сегменти на животната средина (вода, воздух, бучава, почва, отпад).

Како други позначајни функции на МИЦЖС можат да се напоменат:

- Употреба и канализирање на податоци од други информативни центри и статистички системи: географски, топографски, популациски, економски и др.;
- Собирање податоци од разновидна природа, како поддршка за главната активност;
- Собирање, систематизација, анализа, обработка и презентација на специфични информации за состојбата, квалитетот и трендовите во животната средина (видови, параметри за следење, извори, доставувачи, формати, методологии за проценка на квалитетот, опрема, хардвер, софтвер, бази на податоци, системска структура, безбедност и др.).

МИЦЖС е исто така одговорен за спроведувањето на ИТ стратегијата, обезбедувањето техничка поддршка и одржување на системот.

Покрај тоа МИЦЖС е активно вклучен и во соработката со останатите ресорни органи на државната управа и другите партнери кои како една од своите цели ја имаат и заштитата на животната средина.

Работата на Македонскиот информативен центар за животна средина се реализира преку четири одделенија:

1. Одделението за мониторинг на квалитет на амбиентен воздух

управува со Државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух (ДАМСКВ). ДАМСКВ се состои од 17 автоматски мониторинг станици за квалитет на амбиентен воздух поставени во следните градови: 5 во Скопје, по две во Битола, Велес и општина Илиндени по една во Кичево, Куманово, Кочани, Тетово, Кавадарци и с. Лазарополе. Во рамките на ДАМСКВ функционираат и 10 семплери за следење на суспендирани честички со големина до 10 микрометри и калибрациона лабораторија.

Основните задачи на одделението се секојдневно следење на податоците добиени од Државен автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух и нивна валидација и верификација; редовно одржување и сервисирање на станиците и семплерите, промена на филтри, промена на делови, мануелна калибрација на инструментите во станиците и др.

Во одделението се врши калибрација на анализаторите од мониторинг станиците со цел добивање на веродостојни податоци за квалитет на воздух и калибрација на референтните анализатори од калибрационата лабораторија со помош на статичен инјекционен систем за калибрација.

Во рамките на одделението се врши мерење и подготовка на пробите од семплерите и подготовка на пробите за хемиска анализа на тешки метали од суспендирани честички и обработка и анализа на добиените податоци. Одделението ги изготвува информациите за состојбата со мониторингот и квалитетот на воздухот. Исто така подготвува дневен, месечен и годишен извештај за квалитетот на воздухот во државата, согласно податоците добиени од ДАМСКВ. Одделението доставува известување во случај кога ќе забележи надминување на граничните вредности и праговите за алармирање на поедини загадувачки супстанции.

Подетални информации во врска со ДАМСКВ како и состојбата со квалитетот на воздухот во реално време може да најдете на следниов линк: <http://airquality.moepp.gov.mk/>

2. Одделението за аналитика и управување

врши работи и задачи во врска со собирање, обработка, анализа, прикажување и известување на податоците и информациите од медиумите и областите на животната средина. Изготвува дневни, месечни, годишни и четири годишни извештаи за состојбата и трендовите во животната средина и изготвува тематски карти со геоориентирани податоци. Одделението ги координира активностите за соработка на Министерството со Европската агенција за животна средина (ЕЕА) и доставување на податоци и информации до другите меѓународни организации, мрежи и конвенции согласно обврските кои произлегуваат од законската легислатива и меѓународните договори. Исто така, одделението го изготвува, применува и проширува националниот сет на индикатори, и ги координира активностите за формирање на работни групи за сите поглавја. Одделението доставува и обработува податоци и информации за статистичка база и статистички годишник и за потребите на други органи и организации во земјата. Одделението зема активно учество во работните групи од проектните активности кои се спроведуваат во Министерството, и во работните групи за реализација на Националната програма за усвојување на правото на Европската Унија.

ПРОЕКТИ

I. "Поддршка во воспоставување и унапредување на Протоколот за регистри за испуштања и пренос на загадувачи (РИПЗ) во земјите од Западен Балкан и во Молдавија"

Времетраење на проектот две години 03.2015-02.2017

Проектот е продолжение на првичниот проект за поддршка на воспоставување и имплементација на принципите на Архуската Конвенција како и на Протоколот, и има за цел да овозможи подобрување на пристапот на јавноста до информациите преку ажурирање и одржување на доследни, интегрирани, национални регистри на испуштање и пренесување на загадувачки материи, кои што можат да обезбедат учество на јавноста во одлучувањето во областа на животната средина, како и да придонесат кон спречување и намалување на загадувањето на животната средина.

Финансиските средства за спроведување на активностите од проектот се обезбедуваат од Германското Министерство за животна средина и Федерална Агенција за животна средина и се однесуваат на земјите од Западен Балкан и Молдавија. Имплементација на проектот се вршеше од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање во соработка со Регионалниот центар за животна средина (РЕЦ) - Канцеларија Македонија.

Во рамките на гореспоменатиот проект се завршија следниве активности:

- Корекции на РИПЗ - софтверот
- Снабдување со алатката за известување по барањата на европскиот РИПЗ (познат како Е-ПРТР)
- Проширување на составот на работна група за спроведување на активностите од проектот а во насока на координација и имплементација на националниот РИПЗ
- Изготвување на брошури за РИПЗ која е наменета за граѓанското општество со цел појаснување на нивната улога во процесот на спроведување на обврските од Протоколот.
- Ажурирање и надградба на РИПЗ web порталот (www.prtr.moepp.gov.mk)
- Одржување на работилници за зајакнување на капацитети на индустријата, НВО, како и за промоција на усвоената Стратегија за имплементација на РИПЗ во Македонија
- Одржување на субрегионална работилница на тема **„Успесите, предизвиците и најдобрите практики во развојот на оперативен Регистар на испуштање и пренос на загадувачи (РИПЗ) систем во земјите од Западен Балкан и во Република Молдавија,** 08-09.11.2016, Холидеј Ин, Скопје. Целта на работилницата беше размена на искуства и практични

знаења стекнати при процесот на имплементација на Протоколот, да се придонесе за развој на поефикасни РИПЗ системи, и да се промовира взаемното учење, адаптација и користење на најдобрите практики на земјите кои се дел од Проектот. На работилницата учествуваа претставници од Земјите од Западен Балкан (Албанија, Косово, Србија, Босна и Херцеговина и Црна Гора) и претставници од Молдавија, Германија, Секретаријатот на УНЕЦЕ и претставник од ЕУ, како и претставници од РЕЦ.

II. Твининг проект "Понатамошно зајакнување на капацитетите за ефективна имплементација на *acquis* во областа на квалитетот на воздухот" – IPA TAIB 2012

На 01 Мај 2015 година започна твининг проектот "Понатамошно зајакнување на капацитетите за ефективна имплементација на *acquis* во областа на квалитетот на воздухот", IPA TAIB 2012. Проектот се имплементира во соработка со Финскиот метеоролошки институт и Агенцијата за животна средина на Австрија, а покрај Министерството за животна средина и просторно планирање во активностите на проектот се вклучени и Институтот за јавно здравје, Градот Скопје и неколку други општини. Целта на проектот е да ги зајакне административните капацитети во областа на управувањето со квалитетот на воздух и влијанието на загадувањето на воздухот врз здравјето преку имплементација на соодветното ЕУ законодавство. Проектот е со времетраење од 21 месец (мај 2015 – јануари 2017) и со буџет од 1,1 милион Евра. Согласно динамиката на извршување на проектните активности досега се исполнети следните задолжителни резултати:

- Изготвен е план за модернизација на централната лабораторија за животна средина во областа на мерење на емисии во воздухот и хемиска анализа на земени примероци од воздух;
- Изготвена и ажурирана е документацијата за процедурите за контролата на квалитет, за активностите во калибрационата лабораторија;
- Подготвен е план за акредитација на калибрациона лабораторија;
- Изработени се Плановите за квалитет на воздух и краткорочните акциони планови за агломерацијата Скопски регион и Тетово;
- Спроведена е обука за инвентаризација на емисии во воздух со што е подобрен е инвентарот за пресметка на емисии на амонијак од секторот земјоделие, транспорт, индустрија и енергетика;
- Подготвен е инвентарот за загадувачки супстанции во воздухот за период 1990-2014 година како и Информативниот извештај за инвентарот;
- Спроведени се обуки за пресметка на проекции за емисии во воздух од секторите земјоделие, индустрија транспорт и енергетика;

- Направена ревизија на текстот на Националната програма за постепена редукација на емисиите до 2020 година;
- Подготвени се проху податоци за пресметка на емисии на загадувачки супстанции по гридови;
- Спроведена е кампања за индикативни мерења на тешки метали и полициклични ароматични јаглеводороди на територијата на Република Македонија;
- Воспоставен е системот на електронско известување до Европската агенција за животна средина согласно одлуката 2011/850/ЕЦ, преку изготвување на база на податоци и различни софтверски алатки и извршено е известување до ЕЕА во септември 2016 година.
- Изработена е студија за влијанието на загадувањето од сообраќајот и индустриските капацитети врз квалитетот на воздухот на територијата на град Скопје, со користење на локални дисперзни модели за квалитет на воздух за азотни оксиди. Добиени се ажурирани влезни податоци за моделите во однос на метеоролошките услови во град Скопје, протоколот на сообраќај низ главните сообраќајници во градот, структурата на возниот парк, како и податоци за емисии од поголемите индустриски капацитети;
- Подготвено е Упатството за користење на CAR-FMI дисперзираниот модел;
- Подготвен е извештај за квалитет на воздух во Република Македонија за период 2005 - 2015;
- Подготвен е Национален план за оценка на влијанието на квалитетот на воздухот врз здравјето на луѓето;
- Подготвена е Студија за ефектите од загадувањето со цврсти честички врз морталитетот во Скопскиот регион и спроведена е обука за методологијата која е користена во студијата
- Изготвена е Нацрт национална Програма за воведување на хуман биомониторинг за процена на нивото на персонална изложеност на клучните контаминенти на аерозагадување во Република Македонија
- Подобрени се функционалностите на порталот за квалитет на воздух;
- Изготвени се материјали за подигнување на јавната свест кај граѓаните за проблемите со квалитетот на воздухот
 - Стратегија за комуникација за квалитет на воздух
 - 3 брошури
 - Разбирање на проблемот со загадување на воздухот (причините за загадувањето на воздухот, главните извори на загадување и критични загадувачки супстанции);
 - Добри практики за горење на дрвата во домовите (Мал прирачник за начинот на усвојување на одржливи практики со

цел одржување на уредите за греење на биомаса како и правилното чување на огревното дрво со цел намалување на емисиите во атмосферата).

- Движи се паметно, живеј подобро (препораки за прифаќање на практики за паметна мобилност со цел намалување на емисиите од секторот транспорт);
- Facebook страна <https://www.facebook.com/dishemezaedno/>
- Спот ТВ спот, кој укажува на проблемот со квалитетот на воздухот, изворите на загадување, ефектите на поедините загадувачки супстанции врз здравјето на луѓето како и пораката дека секој граѓанин треба да направи чекор веднаш и поинаку од вообичаеното за подобрување на ситуацијата со која се соочуваме.

ДРЖАВЕН АВТОМАТСКИ МОНИТОРИНГ СИСТЕМ ЗА КВАЛИТЕТ НА АМБИЕНТЕН ВОЗДУХ

Редовно одржување на ДАМСКАВ

- Редовно и континуирано одржување на 17 мониторинг станици за квалитет на амбиентен воздух и семплерите за PM10 и PM2.5.
- Во текот на 2016 година беа сервисирани 17 анализатори за мониторинг на квалитет на воздух и беше ставена во функција мониторинг станицата во Куманово по подолг период на нефункционирање.
- Од 01 август 2015 година до 31 Јануари 2016 се вршеше мерење на PM10 на едно мерно место во Скопје, на урбана позадинска локација во општина Карпош. Мерењето се вршеше во период од 6 месеци, со земање на примерок секој трет ден. Од земените примероци се изврши хемиска анализа на составот, односно се утврдија концентрациите на тешки метали, полициклични ароматични јаглеводороди и левоглукозан. Во период 30 октомври 2015 до 28 февруари 2016 се спроведе мерна кампања на PM10 и на едно мерно место во Тетово. Оваа мерна кампања траеше 4 месеци, при што во земените примероци се определија само концентрациите на тешки метали. Резултатите од мерните кампањи, се искористија за утврдување на уделот на изворите на емисии со употреба на рецептор модели.
- Во рамките на проект кој се спроведува со поддршка на Светската агенција за атомска енергија, од 1 Март 2016 година се започна со нова мерна кампања на PM2.5, со земање на примероци секој трет ден на едно мерно место во Скопје, во Карпош. По завршувањето на кампањата ќе се врши анализа на составот на PM2.5.

Калибрациона лабораторија

- Калибрација на анализатори се вршеше со статички калибрационен систем и секундарен динамички калибрационен систем.

Административни документи

Изготвување на оперативна годишна програма за работа на ДАМСКАВ, Стандардни оперативни процедури за работа на ДАМСКАВ, Годишна листа на резервни делови потребни за работа на Државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на воздух и калибрациона лабораторија, Годишна листа на неопходни гасни смеси за калибрација за потребите на ДАМСКАВ и калибрационата лабораторија, Спецификација за годишно осигурување на системот, Годишен план за одржување и сервисирање на државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на воздух, ревизија на пасош за секоја мониторинг станица посебно.

Валидација на податоци

- Валидација, анализа и соодветна обработка на податоците од мониторинг станиците во базата на податоци од AIRVIRO системот.
- Подготовка на информации за web порталот за воздух

ТЕМАТСКИ ОБЛАСТИ И ОБВРСКИ ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕ

ВОЗДУХ

Обработка на податоци

- Прибирање обработка и анализа на податоци за квалитет на амбиентниот воздух добиени од Центрите за јавно здравје, од поединечни извори на емисија кои го следат квалитетот на воздухот
- Прибирање, обработка и анализа на податоци за емисии во воздухот, добиени од големите согорувачки извори, металуршките и индустриските инсталации, како и сите останати кои вршат самомониторинг на емисиите
- Обработка на податоците за квалитет и емисии во воздухот во форма за потребите на: Статистички извештаи и потребите на Државниот инспекторат за животна средина
- Анализа и обработка на податоци со цел споредба на горните граници – плафони на поедини загадувачки супстанции за емисиите во воздухот

Моделирање

- Направена е инсталација на серверска верзија на локален дисперзионен модел за моделирање на сообраќајот CAR-FMI
- Направена е студија за моделирање на влијанието на загадувањето во градот Скопје од сообраќај и стационарни извори за азотни оксиди. Студијата ќе опфаќа голем дел од патната мрежа во градот и 7 најголеми индустриски капацитети.
- Започнати се активности за прибирање на влезни податоци за двата локални дисперزيونи модели CAR-FMI и UDM-FMI
- Воспоставено е преземање на три дневна прогноза за квалитет на воздух од регионалниот модел SILAM. Податоците се обработуваат и визуелизираат на серверите на МЖСПП. Прогнозата е со подобра резолуција од 10км и е јавно достапна на веб.
- Направено е локално дисперзионо моделирање на поединечни стационарни извори на загадување на воздухот

Конвенцијата за прекуграничен пренос на аерозагадувањето - CLRTAP

- Пресметка на емисии за период 1990-2014 согласно барања на протоколите
- Одговор за неусогласеност на РМ во однос на стариот протокол за сулфур
- Учество на состаноци на работните тела на конвенцијата: Работна група за стратегии и ревизија и Извршно тело на CLRTAP.

Поткомитет за транспорт, животна средина, енергетика и регионален развој

Медиум воздух

- Подготовка на материјали и презентација за 13тиот состанок кој се одржа во Брисел
- Подготовка на квартални извештаи
- Подготовка на други извештаи и статус на активности

Известување кон ЕЕА и UNECE - воздух

- Финализирање на CORINAIR инвентарот по сите сектори за 2014 година и рапортирање до ЕЕА и UNECE/CLRTAP
- Известување во однос на барањата на UNFCCC
- Ажурирање на CORINAIR инвентарот за 2015 година за негово испраќање во 2016 година
- Податоците за квалитет на воздух се испратени до ЕЕА (Европската агенција за животна средина) во септември 2016 година до Европскиот тематски центар за воздух и климатски промени

Собирање и обработка на податоци на вода како медиум на животната средина и земјоделието во Република Македонија

Собирање, обработка и презентирање на податоците од државната мониторинг мрежата за води и тоа за:

- квалитативната состојба на реките од РИМСИС во рамките на УХМР,
- квалитативната состојба на Охридското Езеро од истражувачките дејности на ХБЗ
- физичко-хемиски и микробиолошка исправност на водите наменети за капење, наводнување и напојување на стока, спроведено согласно за Планот за мониторинг на ИЈЗи нејзините регионални центри.

Собирање и обработка на податоци за емисии во вода како медиум на животната средина и земјоделието во Република Македонија

Собирање, обработка и презентирање на податоците од саомониторингот на Компаниии кои доставуваат податоци до МИЦЖС.

Известувања кон ЕЕА - вода

- Квалитет на реки за потребите на WISE –SoE, River Quality Reporting
- Квалитет на езера за потребите на WISE –SoE, Lake Quality Reporting
- Квалитет на подземни води за потребите на WISE – SoE, Groundwater Reporting
- Кванитетна води за потребите на WISE –SoE, Water Quantity Reporting
- Емисии во води за потребите на WISE –SoE, Water emission Reporting

ОТПАД, ПОЧВА И ЗЕМЈОДЕЛИЕ

Анализа и обработка на податоци

- Собирање, обработка и анализа на податоци и информации за: создаден индустриски опасен отпад, создаден и отстранет комунален и друг вид на неопасен отпад од општините, медицинскиот отпад, отпад од пакување, отпадни батерии и акумулатори, број на произведени, увезени и пуштени на пазар возила и постапување со искористени возила, како и преработен и третиран опасен и неопасен отпад. Во делот за земјоделе обработени се податоци за површини со органско земјоделство.

Конвенција на Обединетите Нации за борба против опустинување

- Во тек е проект финансиран од глобалниот еколошки фонд, а спроведен преку програмата за развој на Обединетите нации за изработка на Национална акциона програма за борба против сушата и опустинувањето.

Известување кон и учество во работата на Европската агенција за животна средина ЕЕА – отпад, материјални ресурси и зелена економија и Заедничкиот истражувачки центар (JRC)

- Учество на работилница за ефикасно користење на ресурсите во кружната економија, на која се презентира моменталната состојба во светот во однос на кружната економија, како и презентација на добрите практики применети во кружната економија за ефикасно користење на ресурсите. Се прикажаа примери на поврзаност помеѓу кружната економија и другите политики, како и разгледување на можностите за соработка помеѓу Европската агенција за животна средина и ЕИОНЕТ-Европската мрежа за набљудување и информирање, во однос на политиките за ефикасно користење на ресурсите и кружната економија.
- Учество на работилница за управување и превенција на создавање на отпадот за Балканските земји во организација на Европската агенција за животна средина и Европскиот топик центар за отпад, како и учество на Светскиот конгрес на интернационалната асоцијацијата за цврст отпад. Главните цели на работилницата и на Светскиот конгрес на интернационалната асоцијација за цврст отпад се: зајакнување на експертизата за отпад во националната ЕИОНЕТ мрежа во регионот на Западен Балкан, давање на можност за поврзување на заедниците кои работат со отпад во светски рамки, процена на развојот и имплементацијата на легислативата во земјите од Западен Балкан и тоа како во однос на превенција, така и во однос на управување со отпадот, и овозможување на контрибуција на соодветните процеси на известување до ЕУ и Европската агенција за животна средина.

Известување кон ЕЕА - биодиверзитет

- Известување за националните заштитени подрачја во Република Македонија - CDDA-база во 15 март 2015 година.

БУЧАВА

Обработка на податоци

Прибирање обработка и анализа на податоци за бучава во животната средина добиени од Центрите за јавно здравје во Битола, Кичево и Куманово, кои вршат проценка на штетното влијание на комуналната бучава врз експонираното население на повеќе мерни места.

Известување кон ЕЕА - бучава

Пополнување на прашалниците на ЕК за бучава во животната средина со податоци од Македонија.

ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

- Обезбедување мрежни сервиси (LAN и WAN) за потребите на Министерството за животна средина и просторно планирање
- Network/end-user сервиси на сите локации на Министерството
- Обезбедување e-mail сервис и поддршка за сите вработени во МЖСПП
- Инсталиран нов Kaspersky Administration Centre на виртуелен сервер за обезбедување централизирана заштита од компјутерски вируси со антивирусен пакет Kaspersky Security.
- EIONET TELEMATIC - Европска мрежа за информирање, набљудување и размена на информации за животната средина на Европската агенција за животна средина
- Проект www.uslugi.gov.mk -публикување на одговори на доставените прашања на порталот
- Техничка поддршка за користење на веб апликациите за Електронска седница за подготовка и доставување на информации за Владините седници
- Администрација на опрема за имплементација на Single Window проектот на Царинската Управа на РМ
- Администрирање и техничка поддршка на document management system (ДМС).
- Администрирање и техничка поддршка на системот за евидентирање на работното време (Jantar System).
- Администрирање на Web порталот на МЖСПП
 - Дневно ажурирање на содржини на порталот
- Администрирање на портал за квалитет на воздухот: <http://airquality.moerpp.gov.mk>
- Администрирање на портал за управување со отпадот: <http://ewmis.moerpp.gov.mk>
- Администрирање на портал за мали хидроцентрали <http://shpp.moerpp.gov.mk>
- Администрирање на портал за регистар на загадувачи <http://prtr.moerpp.gov.mk>
- Администрирање на портал за електронско издавање на дозволи за отпад <http://wme.moerpp.gov.mk>

- Инсталација на апликација Микроучење
- Подготовка на документи за барања за дигитални сертификати и инсталација на дигиталните сертификати
- Техничка подготовка на Годишен извештај од обработени податоци за квалитетот на животната средина во 2014 г.
- Активности на ИТ одделението како дел од работната група за open data проектот на МИОА, по предлог на Министерот за животна средина и просторно планирање

ВОСПОСТАВУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ИНТЕГРИРАН КАТАСТАР ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Испратени прашалници до индустриски субјекти кои имаат А и Б–интегрирана еколошка дозвола и до оние кои имаат аплицирано за истите. После што следеше собирање и обработка на тие податоци со цел ажурирање на податоците од Катастарот.

Обработка и достава на постоечките податоците за потребите на различни чинители, вклучувајќи го тука и обработка на податоци за потребите на известување до Европската Агенција за животна средина и др.

Протокол за регистри за испуштање и пренесување на загадувачки материји - ПРТР

Континуирано ажурирање на националниот РИПЗ и РИПЗ порталот со актуелните случувања. Во тек е креирање на корисничко име и лозинка за користење на Бубе - софтверот за претставниците на индустријата кои подлежат под Протоколот.

GLOBE ПРОГРАМА

- Ревизија на вебот за GLOBE Програмата и ажурирање на делот за GLOBE во Македонија на страната на GLOBE интернационал
- Пополнување на годишен прашалник на барање на GLOBE интернационал

ИЗВЕШТАИ ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

ИЗВЕШТАИ И ИНФОРМИРАЊЕ

- Секојдневно подготвување на информација за квалитет на воздух согласно податоците добиени од ДАМСКАВ, која се доставува до Градскиот центар за известување и тревожење и до Собрание на Град Скопје, подготовка на месечни извештаи од добиените податоци од ДАМСКАВ,

- Подготовка на годишен извештај од обработени податоци за воздух, вода, отпад, бучава, климатски промени и биолошка разновидност, со изработени карти со геоориентирани податоци, за квалитет на животната средина во Република Македонија.

ИНДИКАТОРИ ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

- Ажурирање и дополнување на Индикаторите за животна средина на Република Македонија и публикување на веб страната на министерството.

ОСТАНАТИ АКТИВНОСТИ

ИНФОРМАЦИИ ЗА ВЛАДА

- Информација за состојбата на Државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух (квартална)
- Информација за состојбата со квалитет на амбиентниот воздух на месечно ниво
- Информација за акредитација на лабораториите во надлежност на Министерството за животна средина и просторно планирање и за обезбедување на целосна функционалност на ДАМСКАВ (квартална)
- Информација во врска со реализацијата на проектот „Понатамошно зајакнување на капацитетите за ефективна имплементација на асquis во областа на квалитетот на воздухот“ (квартална)
- Информација за целосна реализација на препораката од Државниот завод за ревизија што се однесува на тоа МЖСПП да пристапи кон навремено изготвување и доставување на извештај за извршената Инвентаризација во 2015 година
- Информација за Статусот на ажурирање и дополнување на Индикаторите за животна средина на Република Македонија - 2016 година

НПАА

- Континуирано неделно ажурирање на матрицата за квалитет на воздух, подготовка на месечни и квартални извештаи
- Ревизија на НПАА во областа на Квалитетот на воздух за период 2017-2019 година
- Редовно ажурирање на матрицата за делот хоризонтала.

ПРОГРЕС МОНИТОРИНГ

- Подготовка на коресподентни табели и имплементациони табели за директивите (2001/81/ЕЦ, 2008/50/ЕЦ, 2004/107/ЕЦ) - циклус 11.

ТЕХНИЧКИ КОМИТЕТИ - ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈА (ТК 17 и ТК 3)

Воведување на европските стандарди и ИСО методите, со метод на индосирање (превод и технички корекции на насловите на стандардите) при што се додава ознаката МК наместо ЕН. Техничките комитети ги преведуваат и усогласуваат насловите на стандардите, подготвуваат програма на работа и листа на приоритизација на усвојување на стандарди за соодветните области.

Претставници на Секторот учествува на состаноците на Техничките комитети ТК 17 за квалитет на вода и воздух и ТК 18 за акредитација, оценка на сообразност и метрологија на кои се преведуваат и усогласуваат насловите на стандардите - методите за мерења.

ВОВЕДУВАЊЕ НА ИСО 9001

Континуирани активности за воведување ИСО 9001 стандард во работата на Министерството согласно барањата на менаџерот за квалитет.

АКТИВНОСТИ ПОВРЗАНИ СО ТЕМАТИКАТА ЗДРАВЈЕ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

- Учество во изработка на Акциски план за здравје и животна средина на Република Македонија до 2020.
- Учество во изработка на Рамка за мониторинг и евалуација на спроведувањето на Акцискиот план за здравје и животна средина на Република Македонија до 2020 година.
- Учество во изработката на Книгата на докази за Национален акциски план за здравје и животна средина на Република Македонија до 2020.

МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА СО ЕВРОПСКА АГЕНЦИЈА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ДРУГИ МЕЃУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ

ЕВРОПСКА АГЕНЦИЈА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА - ЕЕА

ЕЕА има за цел да биде препознаена како водечката институција во светот која ќе овозможува навремени, релевантни и достапни информации, знаење и проценки за животната средина во Европа. На овој начин, институциите на Европската заедница, носителите на одлуки, но и пошироката јавност, имаат можност да идентификуваат, подготват и имплементираат ефективни политики и мерки за заштита на животната средина и преку мониторинг, евалуација и соодветни проценки за следење на резултатите.

Соработката на МИЦЖС со ЕЕА, се одвива континуирано во рамки на EIONET мрежата на експерти и согласно стратешките документи на ЕЕА, насочени кон имплементација на Европските акциони програми (7EAP), Стратегијата за одржлив развој на ЕУ и Заедничкиот информативен систем за животна средина во Европа. Националните тематски експерти од Република Македонија, координирани од МИЦЖС, учествуваат во редовните EIONET состаноци и обуки, со што се зајакнуваат националните капацитети за исполнување на обврските за известување кои ги има Република Македонија кон ЕЕА, Европската Комисија и други релевантни институции.

Успешната соработката и размената на искуства со земјите од Западен Балкан се одвиват билатерално и во рамки на ИПА проектот за учество на земјите од Западен Балкан во редовните активности на ЕЕА. Покрај активностите за јакнење на националните капацитети, на овој начин се овозможува и унапредување на соработката помеѓу земјите аспиранти за членство во ЕУ, размена на искуствата во однос на националните мониторинг системи, потребите за изготвување на извештаи за состојбата на животната средина и други тематски активности поврзани со законодавството на ЕУ.

Учеството на Република Македонија во мисиите за јакнење на капацитетите на земјите од Истокот за изработка на индикатори за животната средина, продолжи и во 2016 година, во координација со проектните менаџери на ЕЕА.

Во рамки на ЕПА мрежата, каде членува и МИЦЖС, во текот на 2016 година се унапреди соработката помеѓу релевантните национални институции во регионот и да се разменуваат искуствата во однос на имплементацијата на политиките во животната средина. МИЦЖС активно учествува во планирање на активностите на оваа Интерес Група и континуирано учествува во прилагодување на работната агенда на потребите и целите на работните состаноци. Една од клучните цели на Интерес Групата за Западен Балкан е да се продолжи со зајакнување на националните капацитети на земјите од Западен Балкан во однос на темите поврзани со обврските за известување кон меѓународните организации, односно Европската агенција за животна средина – ЕЕА.

МЖСПП редовно врши собирање, обработување и известување на податоци и информации добиени преку мониторинг-мрежата за медиуми во животната средина и областите - воздух, води, бучава, почва и отпад. Редовно се известува за состојбата со животната средина до Европската агенција за животна средина (ЕЕА).

АКТИВНОСТИ ВО РАБОТНИТЕ ГРУПИ НА UNECE

Соработката со UNECE произлегува од членството кон следните конвенции: Конвенција за прекуграничен пренос на аерозагадување, Конвенција за борба

против опустинување, Архиска конвенција и обврските за нивно спроведување кои се во надлежност на МИЦЖС.

МИЦЖС има напредок во доставување на податоци за преглед на состојбата во земјата и податоци за индикатори на барање на UNECE за сите медиуми и области на животната средина.

СОРАБОТКА СО ДЕЛЕГАЦИЈА НА ЕУ

Соработка со делегација на ЕУ е континуирана и произлегува од тековните и планираните проекти финансирани од ЕУ и мисиите во рамките на ТАЕИХ програмата.

СОРАБОТКА СО ЛОКАЛНА ВЛАСТ

Соработката со ЕЛС произлегува во одговор на барања на податоци за емисии и квалитет на воздух потребни за дефинирање на мерки за заштита на воздухот. Воедно стручните лица од МИЦЖС даваат поддршка во подготовка на локалните плански документи и учество на јавни трибини организирани во општините со цел подигање на јавната свест за загадувањето на воздухот. Активно вклучување на претставници на ЕЛС во активностите на твининг проектот за воздух.

СОРАБОТКА СО СОСЕДНИ ДРЖАВИ

Соработката со соседните земји се одвива преку организација на работилници во рамките на програмата ТАЕИХ-ECRAN каде се врши размена на искуства на балканските земји во транспонирање и имплементација на барањата на директивите за воздух.

ОДГОВАРАЊЕ НА БАРАЊА ВРЗ ОСНОВА НА АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА

Анализа и подготовка на извештаи за да се одговори на барањата на јавноста.

Раководител на сектор
Светлана Ѓорѓева

